

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA2018/193

16.10.18

Aqqaluaq B. Egede

Godkendelse af kommunalt ejede virksomheders anskaffelse, sikkerhedsstillelse og leje af visse ejendomme og anlæg.

(Naalakkersuisoq for finanser og Nordisk Samarbejde)

Fra Inuit Ataqatigiit ønsker vi til alle tider at bibeholde et demokratisk styre. Magten skal ikke samles omkring få personer. Lad bygdebestyrelserne få større beslutningskompetence. Lad kommunerne få større beslutningskompetence. Lad magten blive spredt ud. Lad os ikke vælge Naalakkersuisuts bestræbelser på centralisering eller indskrænkning af kommunernes redskaber for at udvikle, lad os afslå dette forslag. Vi skal hermed fra Inuit Ataqatigiit understrege, at vi under ingen omstændigheder er enige i denne "stille overtagelse" af kommunernes ansvarsområder. At kommunerne har deres frihed er kun ordflov fra Naalakkersuisuts side. Og nu her, skal vi til at debattere Naalakkersuisuts forslag til overtagelse af kommunernes ansvarsområder indenfor udvikling af byggeri.

Hvis formålet med kommunesammenslutningerne, nemlig at de skal overtage flere ansvarsområder, ikke bare skal forsvinde, må vi Inatsisartut medlemmer rejse os op og afslå forslaget. Hvorfor skal kommunerne betragtes som nogen som ikke kan holde styr på deres egne budgetter? Hvorfor skal Naalakkersuisut tage ansvarsområder fra kommunerne? Hvad er det man vil opnå?

Snakken om en styrkelse af de offentliges styring af finanserne og kommunernes administration sker ikke kun igennem lovgivning. Forslaget indeholder også en indskrænkning af kommunernes ansvarsområder og muligheder for at udvikle. Den indeholder en annullering og indskrænkning af nogle af kommunernes

beslutningskompetencer indenfor byggeri, samt frihed indenfor budgetlægning. Med andre ord, så vil man flytte nogen af kommunernes ansvarsområder over til Naalakkersuisut.

Efter indførelsen af de store kommuner er behovet for udvikling steget markant. Der er behov for, at kommunerne finansierer udviklingen. Men med denne lov vil de kommunalt ejede virksomheder, hvor kommunerne, hver for sig eller sammen, direkte eller indirekte ejer mere end 50 procent af den ansvarlige kapital, blive begrænsede.

De vil sige, at disse kommuner ikke uden tilladelse fra Naalakkersuisut kan sætte boliger, skoler, byggerier, ejerboliger, kontorbygninger, døgninstitutioner mm. til sikkerhed til virksomhederne, og at der foreslås, at kommunerne ikke uden tilladelse fra Naalakkersuisut kan modtage investeringer.

Man vil lukke af for, at de offentligt ejede virksomheder kan bidrage til at nå vigtige målsætninger, også når det gælder at være med til direkte at bidrage til nyttige og konkrete tiltag til gavn for lokalsamfundet. Hvis man skal se på en svaghed ved finansieringer via selskaber eller virksomheder er det først og fremmest, - Selvstyret. Vi har utallige gange debatteret problematikken omkring, at de selvstyrejede selskaber i årtier har haft for lille effekt på borgernes vilkår.

Hvorfor er der så fra Naalakkersuisuts side ikke ét eneste krav eller indskærpelse overfor de selskaber som Selvstyret er hel eller delvis ejere af? De første man kigger på er, at man vil begrænse de fem kommuner. Man skal ikke sige, at man ikke er ude på at overtage ansvarsområder fra kommunerne. Nej, i dette tilfælde er man ved at overtage rettighederne. Man skal ikke kun kigge på de gode ting ved loven. Også de ting der ligger i skyggen skal debatteres. Og det er uanset, at Naalakkersuisut prøver på at gemme disse ting af vejen. Magten ligger udelukkende på ni personer, nemlig hos Naalakkersuisut.

Inuit Ataqatigiit bemærker, at kun én ud af fem kommuner har responderet på høringen til dette lovforslag, nemlig Kommuni Kujalleq. Og det skal bemærkes, at Kommuni Kujalleq i sine argumentationer anmoder om, at forslaget afslås. Deres

anmodning er forståelig. Fra Inuit Ataqatigiit hører vi, at de fem kommuner anmoder om, at dette forslag må blive forkastet. Vi forstår dem godt og modsiger dem ikke. Selvfølgelig beskytter kommunerne deres ansvarsområder. Og herfra kan vi kun undre os over, at Naalakkersuisut vil tage disse rettigheder fra kommunerne. Fra Inuit Ataqatigiits side fastholder vi de målsætninger der var for kommunesammenlægningerne. Og vi vil ikke være med til at man fra dag til dag politisk agerer som vinden blæser. Vi fastholder de meget vigtige anbefalinger som Selvstyrekommissionen havde ift. kommunerne. Det var jo også derfor, at vi arbejdede med på sammenlægningerne. Fordi vi var enige i de målsætninger som skulle fordre en fremgang i samfundet. Derfor vil vi overfor Naalakkersuisut anbefale, at man som det første fortsat vil arbejde på dette:

1. At midler til byggeri og reovering overføres til kommunerne.
2. At midler til erhverv og turisme overføres til kommunerne.
3. At midler til fremme af selvforsørgelse overføres til kommunerne.

I stedet for at bebyrde kommunerne med nye udgiftsområder og store forpligtelser, skulle vi give dem muligheder for at udvikle på indtægtsmuligheder. Dertil vil Inuit Ataqatigiit medvirke fuldt ud. Man kan ikke vedblive med kun at snakke om vækst. Vi skal handle, i stedet for bare at råbe op om, at der bør handles på, at der bliver færre og færre ude i kommunerne. Og hvis der skal handles, er det jo først og fremmest Inatsisartut og Naalakkersuisut som skal give kommunerne muligheder.

Inuit Ataqatigiit fastholder de målsætninger der var for de store og interessante opgaver, som lå forud for folkeafstemningen om Selvstyre. Fordi de er nødvendige, og fordi vi må skabe vækst, og udviklingen i vort land må fortsætte. Jeg vil her citere følgende fra Selvstyrekommissionens betænkning:

”Der må ske overdragelse af ansvarsområder til kommunerne efter sammenlægningen. Kommunerne skal igennem erhvervslivet og udviklingsarbejdet sikre tættere samarbejde mellem befolkningen og de folkevalgte. Det vil skabe

demokratisk fornyelse og skabe gode muligheder for samarbejde mellem erhvervslivet, nettostyret selskaber og kommunerne imellem.”

”Erhvervslivet vil kunne gøre indflydelse når ansvaret varetages af kommunerne. Derved vil befolkningens samlet viden og indflydelse forøges. Når myndighedsarbejdet udføres der hvor opgaven ligger vil det være med til at sikre en borgernær udvikling af det offentlige system.”

Disse ord tydeliggør hvad der skal til for at reformere det selvstyrende Grønland. Og det er, at kommunerne har et selvstyre og ansvar, og tilmed er der en politisk anbefaling der siger, at kommunerne sammen med borgerne og erhvervslivet skal arbejde på at styrke udviklingen.

Fra Inuit Ataqatigiits side kan vi ikke ignorere disse målsætninger. Der skal være mulighed for kommunerne at udvikle og investere i virksomheder. Sagt med andre ord; - Der skal være muligheder for kommunerne at skabe en udvikling. Og uden først at spørge Naalakkersuisut.

Men dette vil Naalakkersuisut nu stoppe. Naalakkersuisut vil agere modsat ift. Selvstyrets anbefalinger. Og det betyder, at Naalakkersuisut vil fratage kommunerne deres ansvar for med lokal know-how at skabe en fremadrettet vækst. Dette er højest mærkværdigt, og argumenterne herfor er også meget mangelfulde.

Fra Inuit Ataqatigiit bemærker vi, at høringen er foregået fra den 18. juni til den 16. juli. Og erfaringerne viser, at høringer på denne tid ikke altid lykkes til fulde, og vi ved at der op til flere gange fra lovgivernes side er klaget over ift, at høringer i det nævnte tidsrum ikke er tilfredsstillende. Og dette kan netop have været skyld i de meget få svar der er indkommet. Det er ikke nok at lave en høring. Så stor en beslutning, hvor man vil komme til at ”våge over” kommunernes ansvarsområder er ikke sket i åbenhed og med fuld involvering af kommunerne. Vi har aldrig haft så stort et behov for kommuner i udvikling, kommuner der skaber vækst og dermed fremmer vilkårene for borgerne. Det er meget vigtigt, at vi ikke begrænser kommunerne i deres udvikling, de skal have mulighederne for at skabe vækst.

Vi kan spørge Inatsisartut medlemmer og Naalakkersuisut direkte. Hvorfor skal Naalakkersuisut kunne give afslag overfor de kommuner som vil skabe udvikling og vækst, som vil skabe vækst indenfor byggeri og velfærd? Kommunerne har et ansvar for deres budgetter. Og hvorfor skal kommunernes muligheder for vækst indenfor deres ansvarsområder i det lokale miljø flyttes over til Naalakkersuisut? Vi kan ikke acceptere disse tegn på en magtcentrering hos den politiske ledelse.

Dette ønske om et politisk enevælde klæder ikke samfundets ønske om et demokratisk styre. Derfor er vi fra Inuit Ataqatigiit under ingen omstændighederne enige i dette forslag. Vi kan se, at der først vil blive åbnet op for kommunernes muligheder for investering, hvis såfremt Naalakkersuisut bliver spurgt og siger ja. Man vil med dette forslag lukke af for muligheden for kommunernes selvstændighed, for kommunernes muligheder for at samarbejde med erhvervslivet og for ved en langsigtet planlægning at kunne investere. Sagt med andre ord; Man vil fratage beslutningskompetencen fra kommunerne, - denne kompetence vil blive flyttet over til Naalakkersuisut.

På denne måde fremlægges dette forslag fra Naalakkersuisut til Inatsisartuts beslutning, et forslag som vil skade både styreform og magtfordeling og ikke mindst kommunernes selvstændighed. Hvorfor skal kommunerne først spørge Naalakkersuisut, hvis de vil bygge en vej? Hvorfor skal kommunerne først spørge Naalakkersuisut, hvis de vil bygge skoler, børneinstitutioner og mange andre mindre eller større byggerier? Det vil sige, at dette bør betragtes som en fratagelse af kompetencen til at godkende kommunalt ejede virksomheders sikkerhedsstillelse og leje. Inuit Ataqatigiit mener ikke, at Inatsisartut på stående fod bare acceptere dette.

Til sidst vil vi fra Inuit Ataqatigiit tydeligt og klart sige, at vi er imod forslaget. Vi vil anmode Koalitionen og dens samarbejdspartnere om at afslå dette omfattende forslag som ikke passer ind i vores demokratiske samfund.

Med disse ord, vil vi pointere at forslaget ikke anses som en pagatel, men som en stor og vigtig sag. Med håb om, at samtlige Inatsisartut medlemmer vil afslå dette forslag.

